

RAPORT Z PRAC ZESPOŁU DS. ANALIZY WYNIKÓW, METOD I PROCEDUR EGZAMINÓW ORAZ INNYCH FORM WERYFIKOWANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

I

Zespół dokonał analizy struktury ocen z egzaminów, przeprowadzonych na Wydziale Filologii Polskiej i Klasycznej w roku akademickim 2012-2013.

Analizą zostały objęte egzaminy, przeprowadzane na pierwszym roku dziennych trzyletnich studiów licencjackich oraz pierwszym roku dziennych dwuletnich studiów magisterskich.

W przyszłym roku zespół planuje dokonać analizy egzaminów przeprowadzonych w roku akademickim 2013-2014, obejmując nią egzaminy zdawane przez studentów drugiego roku dziennych trzyletnich studiów licencjackich oraz drugiego roku dziennych dwuletnich studiów magisterskich. Taki zabieg zagwarantuje, że obie analizy przeprowadzone zostaną w oparciu o wyniki, uzyskane przez tę samą grupę studentów, co z kolei umożliwi rzetelne i miarodajne porównanie sposobu oceniania egzaminów na pierwszym i drugim roku studiów licencjackich oraz magisterskich.

II

Przeanalizowano egzaminy, przeprowadzone na następujących kierunkach studiów:

Wiedza o teatrze (studia licencjackie)
Media interaktywne i widowiska (studia magisterskie)
Filmoznawstwo i kultura mediów
Filologia chorwacka
Studia śródziemnomorskie
Filologia polska

Są to najliczniejsze (pod względem liczby studentów) kierunki studiów, prowadzone przez poszczególne jednostki Wydziału Filologii Polskiej i Klasycznej, którymi są odpowiednio:

Katedra Dramatu, Teatru i Widowisk (Wiedza o teatrze; Media interaktywne i widowiska)
Katedra Filmu, Telewizji i Nowych Mediów (Filmoznawstwo i kultura mediów)
Instytut Filologii Słowiańskiej (Filologia chorwacka)
Instytut Filologii Klasycznej (Studia śródziemnomorskie)
Instytut Filologii Polskiej (Filologia polska)

III

Egzaminy, poddane analizie (w nawiasach umieszczono nazwiska egzaminatorów):

a) Katedra Dramatu, Teatru i Widowisk:

1. stopień – Wiedza o teatrze:

sem. zimowy:

Historia teatru i dramatu (antyk) (prof. UAM dr hab. E. Guderian-Czaplińska)

Pojęcia estetyczne (dr K. Lisiecka, K. Ciecheński)

sem. letni:

Historia teatru i dramatu (średniowiecze-renesans) (prof. UAM dr hab. K. Kurek)

Klasyczne widowiska azjatyckie (prof. UAM dr hab. G. Ziółkowski)

Wybrane zagadnienia z psychologii – specjalizacja teatr społeczności (A. Zajączkowski)

2. stopień – Media interaktywne i widowiska:

sem. letni:

Widowiska (prof. dr hab. D. Ratajczak, wykład)

Dramat i scenariusz widowiska (prof. UAM dr hab. K. Kurek, wykład)

Media interaktywne (dr M. Krawczak)

Sztuka współczesna (dr A. Jelewska-Michaś)

b) Katedra Filmu, Telewizji i Nowych Mediów (Filmoznawstwo i kultura mediów):

1. stopień:

sem. zimowy:

Tradycje kultury europejskiej (dr Radosław Piętka, wykład)

sem. letni:

Historia myśli filmowej (dr A. Śliwińska, wykład)

Wiedza o kulturze (prof. UAM dr hab. B. Judkowiak, wykład)

Wstęp do wiedzy o filmie (prof. dr hab. M. Hendrykowski)

2. stopień:

sem. zimowy:

Teoria literatury (dr hab. M. Januszkiewicz)

Archeologia mediów – specjalizacja: informacja i techniki audiowizualne w mediach (dr Anna Igielska, wykład)

Etyka nowych mediów – specjalizacja: informacja i techniki audiowizualne w mediach (A. Mrozewicz)

sem. letni:

Metodologia badań w naukach humanistycznych (dr P. Graf)

Wiedza o literaturze (dr M. Wedemann)

Metamorfozy kina współczesnego (dr J. Czaja, wykład)

c) Instytut Filologii Słowiańskiej (Filologia chorwacka):

1. stopień:

sem. zimowy:

Wstęp do językoznawstwa i filologii słowiańskiej (prof. UAM dr hab. A. Sieradzki, wykład)

Konwersatorium z literatury współczesnej (dr E. Szperlik)

sem. letni:

Literatura Słowian południowych na tle kulturowym obszarze Półwyspu Bałkańskiego (prof. dr hab. B. Zieliński)

Gramatyka SCS na tle kulturowym (prof. UAM dr hab. M. Mikołajczak, wykład)

Praktyczna nauka języka chorwackiego (mgr K. Giel)

2. stopień:

sem. zimowy:

Historia literatury chorwackiej (dr K. Pieniążek-Marković)

Teoria literatury z elementami badań literackich (prof. UAM dr hab. A. Stankowska-Kozera, wykład)

Wstęp do komparatystyki literackiej (dr M. Wójciak-Marek)

sem. letni:

Historia literatury chorwackiej (dr K. Pieniążek-Marković)

Praktyczna nauka języka chorwackiego (mgr M. Savrljuga)

Język w komunikacji (dr A. Stęplewski)

Literatury słowiańskie w ujęciu porównawczym (prof. UAM dr hab. L. Miodyński)

Teoria i metodologia badań językoznawczych (prof. UAM dr hab. A. Sieradzki, wykład)

d) Instytut Filologii Klasycznej (Studia śródziemnomorskie):

1. stopień:

sem. zimowy:

Filozofia starożytna (dr M. Stróżyński)

Historia starożytna (prof. UAM dr hab. K. Iłski, wykład)

Zarys literatury greckiej (dr M. Stuligrosz, wykład)

sem. letni:

Zarys literatury rzymskiej (dr J. Zaborowska-Musiał, wykład)

Mitologia (dr A. Arndt)

Praktyczna nauka języka łacińskiego (dr S. Brud, mgr J. Łeszyk)

Atrakcje turystyczne Śródziemnomorza – specjalizacja turystyka kulturowa Śródziemnomorza (dr T. Wikarjak, dr R. Dymczyk)

2. stopień:

sem. zimowy:

Literatura wczesnochrześcijańska (dr M. Stróżyński, wykład)

sem. letni:

Język hiszpański (mgr B. Krzysztofiak)

Język włoski (mgr W. Kryza)

Literatura nowołacińska (dr J. Zaborowska-Musiał, wykład)

Praktyczna nauka języka greckiego (dr M. Marcinkowska-Rosół)

Praktyczna nauka języka łacińskiego (dr J. Zaborowska-Musiał)

e) Instytut Filologii Polskiej (Filologia polska):

1. stopień:

sem. letni:

Historia literatury staropolskiej i oświecenia (prof. dr hab. J. T. Pokrzywniak, prof. UAM dr hab. B. Judkowiak, dr hab. L. Teusz, dr W. Grupiński, dr M. Parkitny)

Poetyka z analizą dzieła literackiego (prof. UAM dr hab. B. Kaniewska, dr J. Nowakowski, dr M. Błaszczak, dr E. Rajewska, dr B. Przymuszała, dr A. Rydz, dr M. Telicki, dr J. Maleszyńska, mgr T. Umerle)

Język łaciński z elementami kultury antycznej (dr M. Szczot, dr M. Stróżyński, dr A. Lasek, dr A. Arndt, dr M. Puk, mgr M. Nastał, mgr W. Kryza)

Aksjologia literacka – specjalizacja artystycznoliteracka (mgr S. Wójtowicz, wykład)

Teoretyczne podstawy komunikacji językowej – specjalizacja komunikacja kulturowa (dr J. Liberek)

Pedagogika ogólna – specjalizacja nauczycielska (dr S. Jaskulska, wykład)

Psychologia ogólna – specjalizacja nauczycielska (dr K. Appelt, wykład)

Podstawy edytorstwa – specjalizacja wydawnicza (dr B. Hojdis, wykład)

fakultety:

sem. zimowy:

Wербalne i niewerbalne aspekty komunikacji międzyludzkiej (dr M. Szczyszek)

Wstęp do sorabistyki (prof. UAM dr hab. T. Lewaszkiewicz)

Język starogrecki dla polonisty (dr M. Szczot)

Stanisław Wyspiański. Kręgi wtajemniczeń (prof. dr hab. T. Lewandowski)

Gramatyka porównawcza języków słowiańskich (prof. UAM dr hab. T. Lewaszkiewicz)

Oko Witkacego – obrazy w powieściach (dr E. Szkudlarek)

Odczarowan(i)e baśni (dr M. Bednarek)

Frazeologia i frazeografia polska (dr G. Dziamska-Lenart)

Czytanie Różewicza (z cyklu Literatura na próbę) (dr I. Górska)

Literatura wobec Zagłady I (dr S. Karolak)

„Kampania Sienkiewiczowska” Stanisława Brzozowskiego (prof. dr hab. T. Lewandowski)

Gramatyka porównawcza języków słowiańskich (prof. UAM dr hab. T. Lewaszkiewicz)

Języki mniejszości narodowych i etnicznych obszaru Polski (dr P. Michalska)

W świecie Cyryla i Metodego... Wybrane zagadnienia z gramatyki staro-cerkiewno-słowiańskiej (dr A. Piotrowska-Wojaczyk)

Motywy surrealistyczne a dramaturgia obrazu (E. Woźniak)

O rzetelności i nierzetelności naukowej w filologii polskiej i innych dyscyplinach naukowych (dr A. Raubo)

Ciała profetyczne: Lem, Schulz, Gombrowicz (mgr A. Rosochacka)

W świecie ciszy – sposoby komunikacji osób niesłyszących (dr K. Ruta)

Dziedzictwo kultury niematerialnej w świetle konwencji UNESCO (prof. UAM dr hab. J. Sierociuk)

Retoryka i erystyka. Pogranicza retoryki (prof. dr hab. T. Zgółka)

Jak napisać dobry tekst? (prof. dr hab. H. Zgółka)

Feministyczna krytyka literacka w Polsce po dekonstrukcji, na przykładzie prozy najnowszej (dr A. Gajewska)

Musical: historia i odmiany. Część I: Rodowód (dr J. Maleszyńska)

Wprowadzenie do lektury tekstów staropolskich (dr hab. T. Mika, dr D. Rojszczak-Robińska)

sem. letni:

Historia kultury polskiej (prof. UAM dr hab. A. Kosicka-Pajewska)

Podstawy prawne internetu i ochrona własności intelektualnej (dr T. Naganowski)

Historia książki (prof. dr hab. W. Wydra)

Popkultura a edukacja polonistyczna (prof. UAM dr hab. M. Kwiatkowska-Ratajczak)

Lektorat języka górnołużyckiego (prof. UAM dr hab. T. Lewaszkiewicz)

Biblioterapia (dr D. Mrozek)

Podstawy teorii kultury języka (dr J. Liberek)

Humanistyczne aspekty podstaw zarządzania (dr E. Krawiecka)

Stanisław Wyspiański. Dramat i teatr (prof. dr hab. T. Lewandowski)

Język a realia pozajęzykowe (prof. UAM dr hab. A. Pihan-Kijas)

Czytanie architektury (dr P. Graf)

Literatura polska wobec Zagłady II (dr S. Karolak)

Postpamięć (dr S. Karolak)

Idealizowani, wykluczani, nieobecni. Romowie w literaturach Europy Środkowej XIX i XX wieku (dr E. Kledzik)

„Czekając na barbarzyńców”. Figury inności w literaturze dawnej (mgr A. Kołos)

Ku nowej sztuce. „Trzy powstania literackie” (prof. dr hab. T. Lewandowski)

Ortografia i interpunkcja (dr J. Liberek)

Tekst średniopolski – źródło wiedzy o języku i epoce (dr P. Michalska)

Fantastyka literacka na ekranie. Problemy przekładu (dr J. Nowakowski)

Polscy poeci przekłęci (drugiej połowy XIX wieku) (prof. UAM dr hab. R. Okulicz-Kozaryn)

O przekładach na przykładach (dr E. Rajewska)

Język komunikacji politycznej (prof. dr hab. B. Walczak)

Fotografie (z) shoah – jak i po co patrzeć? (prof. dr hab. P. Czaplński)

Jak malować słowem? – czyli kurs audiodeskrypcji dla początkujących (prof. dr hab. S. Mi-kołajczak)

Dramat w Polsce i w Europie w XIX wieku (prof. UAM dr hab. E. Nowicka)

Musical: historia i odmiany. Część II: Praktyka (dr J. Maleszyńska)

Uczeń z dysortografią na lekcjach języka polskiego (dr A. Podemska-Kałuza)

Metodyka błędzenia (dr W. Wantuch)

Humanista czyta Biblię (dr W. Grupiński)

Filozofia kultury (dr hab. M. Januszkiewicz)

Pisarstwo kobiet w PRL (dr L. Marzec)

Praktyczna nauka języka rosyjskiego dla początkujących (mgr B. Dasiewicz)

Praktyczna nauka języka francuskiego – kurs dla początkujących (mgr M. Ziembowska-Olejniczak)

Praktyczna nauka języka francuskiego – kontynuacja (mgr M. Ziembowska-Olejniczak)

Język włoski dla zaawansowanych (mgr R. Majchrzak)

2. stopień:

sem. zimowy:

Historia literatury polskiej – staropolskiej i Oświecenia (prof. dr hab. J. T. Pokrzywniak, prof. UAM dr hab. G. Raubo, prof. UAM dr hab. D. Maleszyński, dr M. Parkitny)

Prawo i etyka mediów – specjalizacja dziennikarstwo i public relations (dr T. Naganowski, wykład)

Autoprezentacja i wystąpienia publiczne – specjalizacja dziennikarstwo i public relations (dr B. Sobczak)

Teorie komparatystyki literackiej i kulturowej – specjalizacja komparatystyczna (dr E. Kledzik)

Pedagogika ogólna – specjalizacja nauczycielska (dr S. Jaskulska, K. Adamczyk, wykład)

Historia opery – międzywydziałowa specjalizacja operologiczna (prof. dr hab. R. Golianek)

Poetyka przekładu – specjalizacja przekładowa (dr E. Rajewska)

Historia książki i bibliotek – specjalizacja edytorstwo naukowe (prof. dr hab. W. Wydra, wykład)

Tekstologia i edytorstwo naukowe – specjalizacja edytorstwo naukowe (prof. dr hab. W. Wydra, wykład)

sem. letni:

Historia doktryn literackich (do końca XIX wieku) (prof. UAM dr hab. B. Judkowiak, dr W. Hamerski, wykład)

Wiedza o historycznym rozwoju polszczyzny na tle innych języków słowiańskich (przedmiot z opcji językoznawczej) (dr A. Piotrowska-Wojaczyk)

Historia literatury polskiej – romantyzm (prof. UAM dr hab. J. Fiećko, dr A. Borkowska-Rychlewska, dr J. Borowczyk, dr W. Hamerski, dr M. Junkiert)

Historia literatury polskiej – pozytywizm i Młoda Polska (prof. UAM dr hab. T. Sobieraj, dr M. Okulicz-Kozaryn)

Metodologia badań językoznawczych (dr M. Osiewicz, wykład)

Wiedza o historycznym rozwoju polszczyzny na tle innych języków (prof. UAM dr hab. A. Pihan-Kijas, dr A. Słoboda)

Teoria kultury (prof. UAM dr hab. B. Kaniewska, dr E. Winiecka)

Teoria literatury (prof. dr hab. E. Kraskowska, prof. dr hab. A. Krajewska-Stasiak, prof. UAM dr hab. J. Wójcik, dr P. Graf)

Dramatyczna teoria literatury – specjalizacja estetyki literackiej i performatywnej (prof. dr hab. A. Krajewska-Stasiak, wykład)

Teorie komunikacji – specjalizacja kultury mediów cyfrowych (dr J. Grzelak)

Historia reprezentacji – specjalizacja kultury mediów cyfrowych (dr E. Winiecka)

Język czeski – specjalizacja komparatystyczna (mgr J. Pesina)

Literatura Europy Wschodniej – warsztaty – specjalizacja komparatystyczna (dr P. Karpov)

Estetyka – specjalizacja krytycznoliteracka (dr S. Panek, wykład)

Historia inscenizacji operowych – międzywydziałowa specjalizacja operologiczna (dr K. Lisiecka)

IV

1. Przeprowadzone przez Zespół analizy pozwalają stwierdzić, że w odniesieniu do sposobu oceniania egzaminów na Wydziale Filologii Polskiej i Klasycznej nie występują nieprawidłowości, które uznać należałoby za rażące odstępstwo od reguł rzetelności, uczciwości i poprawności, obowiązujących w procedurach weryfikacji efektów kształcenia.

2. Na podstawie przeprowadzonych analiz można jednak sformułować kilka uwag, które winny być zdaniem Zespołu uwzględnione przy opracowywaniu dorocznych rekomendacji Wydziałowej Komisji ds. Oceny Jakości Kształcenia.

Niekorzystne i wymagające wyeliminowania praktyki egzaminacyjnej w odniesieniu do sposobu oceniania egzaminów, to:

- a. Niepoprawny przebieg krzywej ocen z niektórych egzaminów. We właściwym i pożądanym z metodycznego punktu widzenia rozkładzie ocen ich krzywa przybiera postać tzw. krzywej dzwonowej Gaussa (obrazującej tzw. rozkład normalny), która przebiega mniej więcej symetrycznie z obu stron – z maksimum w okolicach połowy skali (czyli ocen 3,5 i 4) oraz malejącą liczbą ocen poniżej przeciętnych (3 i 2) i ponadprzeciętnych (4,5 i 5). Wyniki części przeprowadzanych na WFPIK egzaminów odstają od tej reguły, niekiedy w rażącym stopniu. Krzywa ich ocen przebiega spadkowo od oceny bardzo dobrej, mediana ocen wynosi 5,0 lub 4,5, a w skrajnych przypadkach wartość 5,0 przybiera również średnia ocen. Zjawisko takie jest niepoprawne z punktu widzenia metodyki weryfikacji efektów kształcenia, jak również niezgodne z zaleceniami Rady Jakości Kształcenia.
- b. Jako odstające od postulowanego i poprawnego metodycznie rozkładu ocen, Zespół rozpoznał oceny z wszystkich czterech egzaminów, przeprowadzanych na kierunku Media interaktywne i widowiska, a także oceny z części egzaminów, przeprowadzanych na kierunku Filologia polska (w tym na drugim stopniu studiów: Historia literatury polskiej – staropolskiej i Oświecenia; Historia literatury polskiej – romantyzmu; Metodologia badań językoznawczych).
- c. Jako niepokojące zjawisko Zespół diagnozuje również tendencję do wyższego (tzn. łagodniejszego) oceniania egzaminów na drugim stopniu studiów na kierunku Filologia Polska. Dotyczy to zwłaszcza egzaminów z przedmiotów prowadzonych w ramach specjalizacji (w skrajnych przypadkach, na niektórych z nich, jak np. Pedagogika ogólna – specjalizacja nauczycielska, Dramatyczna teoria literatury – specjalizacja estetyki literackiej i performatywnej, średnia ocen wyniosła 5,0).
- d. Jako bardzo niepokojące zjawisko Zespół rozpoznał rozkład ocen z egzaminów z przedmiotów fakultatywnych na kierunku Filologia polska. Poza nielicznymi wyjątkami, podczas egzaminów tych nie wykorzystuje się pełnej skali ocen, a krzywa ich wyników rażąco odbiega od kryteriów poprawności, scharakteryzowanych w punkcie 2a. Przeważają na nich oceny bardzo dobre, z nielicznym udziałem ocen dobrych i przy niemal zupełnej nieobecności ocen dostatecznych i niedostatecznych. W skrajnych przypadkach wszyscy studenci, przystępujący do egzaminu z przedmiotu fakultatywnego, otrzymali oceny bardzo dobre.
- e. Jako niepoprawny i zdecydowanie wymagający zmiany, Zespół rozpoznał również sposób oceniania niektórych egzaminów, kończących wykłady na kierunku Media

interaktywne i widowiska oraz wykłady na kierunku Filologia polska. Należy przyjąć, że jeśli przedmiot zakończony jest wpisaniem do sylabusu jako metoda weryfikacji efektów kształcenia egzaminem, krzywa wyników owego egzaminu powinna zbliżyć się do tzw. rozkładu normalnego krzywej dzwonowej Gaussa (patrz punkt 2a) także wówczas, gdy przedmiot ten nauczany jest w trybie wykładu. Zdarzającą się na obu wymienionych wyżej kierunkach studiów praktyką jest wystawianie na egzaminach, kończących wykłady, wyłącznie lub prawie wyłącznie ocen bardzo dobrych. Praktyka ta powinna zostać, zdaniem Zespołu, wyeliminowana.

f. Wśród wymagających wyeliminowania praktyk znajduje się także odmiennosc przebiegu krzywej ocen z egzaminów z tego samego przedmiotu, przeprowadzanych przez różnych egzaminatorów. Różnica ta sugeruje odmiennosc kryteriów, stosowanych w procedurze weryfikacji efektów kształcenia w zależności od osoby egzaminującego. Zdaniem Zespołu sytuacja taka nie powinna mieć miejsca. Można ją obserwować w odniesieniu do niektórych przedmiotów na kierunku Filologia polska (co tłumaczy się liczebnością studentów tego kierunku), takich jak: Poetyka z analizą dzieła literackiego (na tle innych egzaminatorów wyróżnia się wysoka średnia ocen, wystawianych przez dwoje egzaminatorów); Pedagogika ogólna – specjalizacja nauczycielska; Wiedza o historycznym rozwoju polszczyzny na tle innych języków słowiańskich (w obu tych przypadkach właściwa krzywa ocen u jednego egzaminatora kontrastuje z niepoprawną krzywą i zbyt wysoką średnią ocen u drugiego z dwojga egzaminatorów). To niekorzystne z metodycznego punktu widzenia (i niesprawiedliwe dla zdających egzamin studentów) zjawisko można wyeliminować, wyznaczając koordynatorów, nadzorujących przebieg egzaminów z poszczególnych przedmiotów, jeśli mają one więcej niż jednego egzaminatora.

4. Rozkład ocen egzaminów, przeprowadzanych na kierunkach Wiedza o teatrze (KDTiW), Filmoznawstwo i kultura mediów (KFTiNM), Filologia chorwacka (IFS) i Studia śródziemnomorskie (IFS), należy uznać za generalnie prawidłowy.

5. Jako bardzo prawidłowy i wzorcowy Zespół rozpoznał też rozkład ocen z niektórych egzaminów na kierunku Filologia polska (na pierwszym stopniu: Historia literatury staropolskiej i oświecenia, na drugim stopniu: Historia literatury polskiej – pozytywizm i Młoda Polska; Historia doktryn literackich do końca XIX wieku; Wiedza o historycznym rozwoju polszczyzny na tle innych języków słowiańskich).